

МОНЕТАРНА ПОЛІТИКА ЄЦБ ТА НБУ ПІД ЧАС ПАНДЕМІЇ COVID-19

Тези підготовлено у межах проекту
101048173 — Monetary policy — ERASMUS-JMO-2021-HEI-TCH-RSCH
«Успіхи і недоліки монетарної політики Європейського союзу: наслідки для України»
«Successes and shortcomings of the monetary policy of the European Union: implications for
Ukraine»

Funded by the
European Union

Шендерова А. Р.

студентка 4 курсу

ОНУ ім. І. І. Мечникова

Алексєєвська Г. С.

доктор філософії

ОНУ ім. І. І. Мечникова

Одеса, Україна

Сьогодні Європа є дуже впливовою частиною континенту. Більшість провідних країн світу розташовано там, а Європейський Союз є потужним об'єднанням для розвитку будь-якої країни. Україна – найдинамічніша країна, що розвивається в Європі, яка дотримується напряму євроінтеграції всю свою незалежність. Початок 20-х років 21 століття почалися зі світової пандемії і як наслідок світової кризи. Кожна країна відновлюється і сьогодні країни вже адаптувалися та розпочали рух уперед.

Більшість країн Європи перебувають з членами Євросони, вони проводять єдину монетарну політику завдяки ЄЦБ. Основним способом збереження стабільності ЄС під час коронавірусу стало рішення збільшення грошової маси [1]. Через нові хвилі вірусу ЄЦБ переглянув свої інструменти монетарної політики. По-перше, відсоткова ставка за операціями рефінансування та процентна ставка за межами кредитної та депозитної лінії залишатиметься

незмінними на рівні 0,00%, 0,25% та -0,50% відповідно. По-друге, Рада Керуючих вирішила збільшити пакет програми екстрених закупівель у зв'язку з пандемією на 500 млрд. євро до 1850 млрд. євро. Програма екстрених закупівель (PEPP) – це один із методів нетрадиційної монетарної політики, що передбачає тимчасової купівлі цінних паперів приватного та державного секторів. Заходи грошово-кредитної політики, вжиті сьогодні, сприятимуть збереженню сприятливих умов фінансування в період пандемії, підтримуючи тим самим приплив кредитів у всі сектори економіки, підтримуючи економічну активність та забезпечуючи середньострокову стабільність цін. У той же час залишається високою невизначеність, в тому числі щодо динаміки пандемії та термінів впровадження вакцини.

По-третє, ЄЦБ розширив програму закупівель комерційних паперів у приватному секторі (CSPP), з ціллю підвищення їх ліквідності для фінансування щоденних операцій та виплати заробітних плат.

По-четверте, об'єм можливих займів для банків збільшився на 50%, а також ставка рефінансування була на 0,25% менше від середньої ставки по депозитам [2].

Для подолання наслідків кризи, крім монетарних заходів, активно застосовувалися і заходи фіскальної політики. Наприклад, багато європейських країн виплачували допомогу сім'ям з дітьми та субсидували національне виробництво, тим самим підтримуючи вітчизняного виробника та збереження конкурентоспроможності країн на світовому ринку [3].

Аналізуючи грошово-кредитку політику України, варто зазначити, що НБУ намагається забезпечувати цінову стабільність, використовує інфляційне таргетування та плаваючий обмінний курс національної валюти - гривні. Основним інструментом монетарної політики є облікова ставка. Ще на початку березня 2020 року НБУ відреагувало на можливу майбутню кризу наступними заходами:

- знизивши облікову ставку. У квітні 2020 року продовживши її зниження. Загалом з березня по травень 2020 року ставка скоротилася з 11% до 8%. Це найнижча облікова ставка за всю історію України. Вона є ефективним інструментом впливу Національного Банку на вартість кредитів.

- впровадивши довгострокове фінансування банків на строк від 1 до 5 років. Введення «кредитних канікул» - особливий пільговий період обслуговування кредитів для тих, хто досі сумлінно платив за кредитом, але зіткнувся з фінансовими труднощами через карантин. Банки дають позичальникам можливість здійснити платежі за кредитами після карантину без додаткових грошових санкцій.

- через постійні занепокоєння серед населення на валютному ринку у березні НБУ постійно виходив із продажем валюти. У березні 2020 року НБУ продав 2,2 млрд дол. США. Ажіотажний попит на валютному ринку знизився у квітні [4].

У відповідь на високі світові ціни на енергоносії та продукти харчування, що сприяли інфляційному тиску, НБУ посиливши монетарну політику, тим самим піднявши процентну ставку, що призвело до зниження інфляції з пікових значень вересня 2021 року. Наразі інфляція в Україні становить 10,7%, а облікова ставка тримається на рівні 10% річних [5].

Підводячи підсумок, світова пандемія вже зробила негативний внесок на світову економіку. Основним засобів відновлення та врегулювання економічного розвитку здебільшого була монетарна політика у поєднанні з фіскальною. ЄЦБ проводив низку заходів задля подальшого регулювання економіки, безпосередньо зниження відсоткової ставки. Країни Європи адаптувалися до нових правил на ринку після Covid-19, їх економіки почали відновлюватись, темпи зростання реального ВВП перевищують очікування. Щодо України, були запроваджені схожі інструменти монетарної політики для стимулювання економічного розвитку, яка спрямована на поступове зниження темпів інфляції та має забезпечити досягнення середньострокової інфляційної

цілі – 5% з допустимим діапазоном відхилень ± 1 в.п., що було однією з антикризових цілей в Україні.

ЛИТЕРАТУРА

1. World Bank Data (2022) URL: <https://data.worldbank.org/indicator/FM.LBL.BMNY.GD.ZS?view=chart>
(дата звернення 17.03.2022)
2. European Central Bank 2022 URL: <https://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2020/html/ecb.mp201210~8c2778b843.en.html>
3. Shenderova A., Alekseevska H. (2021) The economic situation of Poland during the pandemic. Riga: International Scientific Conference, pp. 202-205 (in Ukrainian)
4. Доповідь Голови НБУ Якова Смолія у Верховній Раді України (2020). URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/dopovid-golovi-nbu-yakova-smoliya-u-verhovniy-radi-ukrayini>
5. Національний банк України 2022 URL: <https://bank.gov.ua/>

*Фінансується Європейським Союзом. Проте висловлені погляди та думки належать лише авторам і не обов'язково відображають погляди Європейського Союзу чи Європейського виконавчого агентства з освіти та культури (EACEA). Ні Європейський Союз, ні орган, що надає гранти, не можуть нести за них відповідальності.